A vizsgalégkörről

Biztosítani a vizsga nyugodt légkörét. Ugye milyen egyszerű mondat? — S ugye milyen fontos — mondhatnánk úgyis, hogy meghatározó jelentőségű — a tartalma?! Hát még ha a valóságban is adunk neki tartalmat! Ha valamennyien, akik ezt tehetik — s tenniük kell — igyekeznek is biztosítani. Ki-ki legalább a kötelezettségei szerint.

A hallgató például azzal, hogy nemcsak „a vizsgaidőszakban tanulja idegbetegre magát". S nem a hiányos tudás belső feszültségéből adódó remegő kézzel-lábbal, vacogó foggal áll a vizsgáztató elé; hanem jól felkészülve, a biztos tudás nyugodt magabiztosságával. Vagy például nem a sikertelen vizsgakísérlet végén kezd el a kettesért vagy halasztásért „hatni a vizsgáztatóra" — ezzel esetleg kihozva azt a béketűrésből és feszültséget teremtve benne a következő felelőkkel szemben is. Hogy a vizsganapon a tanárt várakoztató „notórius elkéső"-t már ne is említsük...

A tanár pedig mindenekelőtt azzal, hogy időben (!) közli hallgatóival a vizsgakövetelményeket. Sőt, azzal, hogy a szabályzatnak és a diákoknak is megfelelő vizsganapokat ad meg — s azokat nem „variálja". S megjelenik a kitűzött időpontban... Nyugodtan, lehetőleg a hallgatók vizsgadrukkját is feloldani képes állapotban — igazi oktató, nevelő módjára kéri számon a tudnivalókat.

Azaz: ki-ki legalább alapvető kötelességei szerint cselekedne azért, hogy meglegyen a nyugodt vizsgalégkör. Aminek persze a fent felsorolt példák mellett még számos „apró" összetevője van.

Érdemes lenne egyszer a feszültséggel teli vizsgaidőszaki napokban kinek-kinek pár percet szánnia arra, hogy meditáljon rajta: mi mindent kell tennie azért, hogy ne „holt betűs szabály" legyen a mondat — biztosítani a nyugodt vizsgalégkört!

Államigazgatási eljárásról

Az államigazgatási, hatósági eljárás főbb elméleti kérdései címmel jelent meg a napokban *Szűcs Istvánnak*, a JATE docensének könyve a Közgazdasági és Jogi Könyvkiadónál.

A két fő részből álló mű célja, hogy a vitatott, de mind az elmélet, mind a gyakorlat szempontjából alapvető jelentőségű fogalmak tisztázásához hozzájáruljon. A könyv első részében találhatjuk az államigazgatási eljárás —, s ezen belül is a szűkebb értelemben vett hatósági (külső) eljárás — egyes elméleti kérdéseinek elemzését. E téma keretében meghatározó tényező az államigazgatási eljárás fogalma, amely ma is a legvitatottabb kérdések egyike. A szerző az államigazgatási eljárás fogalmán az államigazgatás rendkívül szerteágazó és egymástól különböző működési formái közül csak az államigazgatási jogalkalmazással megvalósuló hatósági működés során követendő eljárási rendet érti.

A második részben az államigazgatási eljárás jogi szabályozását követhetjük figyelemmel, így részletesen ismerteti a szerző az államigazgatási jogi norma fogalmát és azok fajait, s különböző szempontú csoportosításukat, az államigazgatási jog rendszertani kérdéseit, különös tekintettel az általános és speciális szabályokra. A szerző az államigazgatási eljárásjog önálló jogágisága mellett foglal állást, mivel az államigazgatási eljárásjog rendelkezik mindazokkal az objektív kritériumokkal, amely feltételeket az általános állam és jogelméletnek a szocialista jogrendszer tagozódására vonatkozó alaptételei az önálló jogágiság tényezőiként meghatároznak. A munka számos de lege ferenda javaslatot is tartalmaz, főleg a jelenleg is napirenden levő államigazgatási eljárási törvény korszerűsítésére, valamint az általános és a különös eljárási szabályok további egységesítésére vonatkozóan, ami egyébként gyakorlatilag az államigazgatási munka egyszerűsítését célozza.

A XIII. századi Magyarország

A „Magyar História" sorozat a fiatalabb történésznemzedéknek — az eddig megjelent művek alapján is bízvást mondhatjuk — nagysikerű vállalkozása. A sorozat, mely hazánk történetének földolgozására készül — várhatóan mintegy 30 kötetben — népszerű, ízléses formában jelenik meg, és ami szintén nem mellékes, mindenki számára elérhető áron kerül a könyvesboltokba — új kötettel gazdagodott. *Kristó Gyula*nak, a JATE Bölcsészettudományi Kara docensének könyvét — *Az aranybullák évszázada* címmel — a Gondolat Kiadó az ünnepi könyvhétre jelentette meg, s az első, gyors fölmérések szerint a legnagyobb könyvsikerek közé tartozott.

A könyv a középkori magyar történelem egyik legérdekesebb századát mutatja be. Amikor döntő a gazdasági élet területén az árutermelés és a pénzgazdálkodás elemeinek megjelenése, a városok létrejötte, mely fontos változások okozójává válik a felépítmény vonatkozásában. Már a mű címéből is sejthetjük, hogy a tárgyalás során jelentős hangsúlyt kapnak a magyar társadalom szerkezetében, az államszervezetben bekövetkező változások. A szerző külön föl is hívja a figyelmet arra, hogy „a könyv elsősorban és tudatosan a politikai történet mozzanatait, az államfejlődés kérdéseit állítja előtérbe". — Az olvasó ilyen szempontból alapos és részletes képet kap a XIII. századi magyar viszonyokról, s mégsem érzi azt, hogy ez arányeltolódás lenne. *Kristó Gyula* minden — a téma által megkívánt esetben — utal az események gazdasági és társadalmi gyökereire.

Különösen értékessé teszi a könyvet az a szemlélet, melyet a szerző az első fejezettel érvényesít: bevezetésként Európa történetéről ad a témája által közvetlenül fölvetett szempontokból „távlati képet". A szerző korábbi műveit is figyelembe véve ez a törekvés (hogy a magyar fejlődést európai keretekben lássa) következetesnek mondható. A további fejezetek olvasásánál szembetűnik a kor dokumentumainak szakszerű, de a laikus számára is élvezhető elemzése, és a belőlük kibontakozó szemléletes társadalomrajz. A művelődéstörténeti fejezet sikeres összefoglaló a korszak magyar művelődési viszonyairól, képanyaga jól kiválasztott, szerves kiegészítője a könyv szövegének.

Külön erénye a munkának, hogy stílusában tekintettel volt a szélesebb olvasóközönségre, így nemcsak szűkebb szakmai érdeklődésre számíthat. Sikerült a szerzőnek elérnie azt, hogy könyve hasznos és érdekes olvasmány a laikus érdeklődőknek, nagyban elősegíti az egyetemi hallgatók tanulmányait, s nem nélkülözhető a korszak kutatói számára sem.

CSERNUS SÁNDOR

Hogyan nevel az egyetem?

Legutóbbi számunkban a JATE nevelési bizottságainak elnökei adtak választ a kérdésre: nevel-e az egyetem? Beszámolóik arra késztettek, hogy folytassam a nyomozást, s a kérdéseimre kapott válaszok után újabb kérdést tegyek fel: Hogyan nevel az egyetem, illetve a főiskola? A SZOTE Általános Orvostudományi és Gyógyszerésztudományi Karának, valamint a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola nevelési bizottságának elnökeivel folytatott beszélgetések több szempontból is új megvilágításba helyezték a korábban felmerült problémákat, s egyben remélhetőleg érzékeltetik az intézmények bizottságainak specifikumait is.

Együtt

Dr. Regdon Géza, a SZOTE GYTK Gyógyszertechnológiai Intézetének adjunktusa mondta:

— Karunk Nevelési Bizottsága tavaly novemberben adta közre úgynevezett *Vertikális nevelési programját*. Az ebben megadott szempontok — úgy véljük — nemcsak megkönnyítik, hanem egységesítik is a nevelői tevékenységet. A vertikális program részben a négy évfolyamot együttesen érintő permanens nevelési feladatokat tartalmaz, (többek között az ideológiai, politikai, erkölcsi nevelés, a hivatástudatra nevelés, a kollégiumi nevelőkkel, valamint a társegyetemekkel való kapcsolattartással és a testi neveléssel kapcsolatban) részben pedig az egyes évfolyamokra bontva határozza meg az elvégzendőket.

A gyógyszerészkari bizottság elnöke beszámolt egy érdekes, figyelemreméltó másfél évtizedes kari hagyományról is: a Nevelési Bizottság egységes szempontok alapján minden évben jellemzi a kar hallgatóit, amit azok aláírásukkal elfogadnak, illetve jelzik esetleges egyet nem értésüket. Ily módon a hallgatókkal együtt, velük állandó kölcsönhatásban kísérik figyelemmel az oktatók munkájuk eredményeit, a fiatalok fejlődését.

Dr. Papp Ignác, a JTK Nevelési Bizottságának elnöke beszélt az egyetemen kiemelkedő nevelőmunkát végző oktatók méltó megbecsülésének kívánalmáról. Az általa elmondottakat egy következő példával szeretném kiegészíteni; a Gyógyszerészkari bizottság javaslatára 1972-től a SZOTE oktatói nevelőmunkájuk elismeréseképpen *a SZOTE Kiváló Nevelője* kitüntetést és ezzel 3000 forintos pénzjutalmat kaphatnak.

Személyes példamutatás

Az Általános Orvostudományi Kar a *dr. Fényes György* egyetemi tanár, az orvosegyetem II. sz. Sebészeti Klinikájának igazgatója a bizottság elnöke:

— Állandó kapcsolatot tartunk az évfolyamok osztályfőnökeivel, csoportpatrónusaival, időről időre megbeszéljük velük a teendőket. Véleményem szerint nem lehet „hegyibeszédet" tartani az egyetemistáknak például arról, milyen veszélyesen elharapódzott az alkoholfogyasztás sokuk körében. Felnőtt emberek, de egyben fiatalok is, akik igénylik, hogy jó irányba tereljék ösztöneiket éppúgy, mint értelmüket. Éppen ezért van óriási jelentősége a személyes példamutatásnak, az etikai törvények szigorú betartásával olyan légkör kialakításának, amely a látott pozitív magatartás követésére késztetheti a hallgatókat. Túlszervezett a nevelés az egyetemen, a sok patrónus között az elbürokratizálódás, a tartalmatlanság veszélye fenyeget — a példaadás révén emberibb kapcsolatot teremthetünk, s a cél érdekében a nevelési bizottság kötelessége is csak ez lehet.

Világnézet és hivatás

A Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán az intézmény jellegéből adódik a leendő nevelők nevelésének különleges fontossága. *Dr. Bereczki Sándor* docens, a Neveléstudományi Tanszék vezetője mondta a Nevelési Bizottság munkájáról:

— A főiskolán 1969-ben készült el a nevelési program, elsőként a magyar felsőoktatási intézmények között. A bizottság feladata ennek a jól bevált programnak keretében a nevelőmunka egészének összefogása, általános irányítási elvek kidolgozása. Az elmúlt tanévben két legfőbb feladatunk felmérések készítése volt a világnézeti nevelés és a hivatástudatra nevelés körében. Ezek tapasztalatai azt mutatják, hogy a hivatástudat erőssége igen változékony a négy év alatt. A harmadik évben, az általános iskolásokkal való első nagy találkozás után kapnak igazán pozitív „töltetet" a tanári hivatáshoz a főiskolások. A szaktanszékeknek ezek után az lehet a feladatuk, hogy a hivatással való érzelmi azonosulást már az első években, a szakmai képzés megindulásával elősegítsék.

A világnézeti nevelés tekintetében a történeti szemlélet gyenge színvonalát mérhettük le. A valóban dialektikus gondolkodás fejlesztésére, az összefüggések jobb meglátására, a szintézisben való tudás elérésére kell törekednie a jövőben a világnézeti nevelésnek. A gondolkodás fejlettségi szintje korunkban csak így emelkedhet.

Mindenhol, minden intézményben „élnek", dolgoznak tehát a nevelési bizottságok. A munka jellege, az intézmények, karok követelményei eltérőek lehetnek, de egy dolog biztos: ha még nincs is minden rendben a felsőoktatási intézmények nevelési tevékenységében, mindenütt egyértelmű a törekvés a jobbra, az eredményesség növelésére. Lehet, hogy a nevelési bizottságok tevékenysége csendesebb, kevésbé látványos; sokak számára szinte észrevétlen. Azonban tudomásul vehetjük: az egyetem, a főiskola nevel is, és igyekszik ezt minél igényesebben tenni. S ez a legfontosabb.

DOMONKOS LÁSZLÓ

A kongresszusi határozatból

A fejlett szocialista társadalom építésének feladatai magas fokú felkészültséget követelnek az egész ifjúságtól. Ezeknek csak akkor tudunk megfelelni, ha állandóan fejlesztjük tudásunkat, általános, szakmai és politikai műveltségünket.

A KISZ-tagjai mind a középfokú iskolákban, mind a felsőoktatási intézményekben tanuljanak legjobb képességeik szerint, szerezzenek korszerű általános műveltséget, szakképzettséget. Tartsák meg és társaik között tartassák meg a rendet és fegyelmet. Vállaljanak többet a kötelezőnél, vegyenek részt a diákkörök, nyelvtanfolyamok, speciális kollégiumok munkájában. Állandóan gyarapítsák ideológiai, politikai ismereteiket. Tekintsék feladatuknak, ifjúkommunista kötelességüknek társaik segítését a tanulásban, a hátrányok leküzdésében.

Az alapszervezetek értékeljék rendszeresen a KISZ-csoportok, a KISZ-tagok tanulmányi munkáját, önképzését. Indítsunk olyan tanulmányi mozgalmakat, amelyek nemcsak a legjobbakat késztetik versenyzésre, hanem minden tanulót ösztönöznek és segítik a folyamatos tanulást. Ki kell alakítani a kollektívák közötti tanulmányi versenymozgalom korszerű formáit.

A tudományos diákköri mozgalmat az egyetemeken, főiskolákon úgy kell továbbfejleszteni, hogy valós társadalmi, gazdasági problémák megoldását célozza, és kollektív munkára neveljen. A tudományos diákkörök építsenek ki szoros kapcsolatot a tudományos, szakmai egyesületekkel, szövetségekkel, üzemekkel, intézményekkel, s igényeljék segítségüket. A fizikai dolgozók gyermekeit nagyobb számban vonjuk be a tudományos diákkörök munkájába.

Folytassuk a fizikai dolgozó szülők gyermekeinek tanulását, továbbtanulását segítő akciónkat. Vegyünk részt a szakmunkás-képesítéssel egyetemre, főiskolára kerülő fiatalok kiválasztásában, segítsük felkészülésüket, egyetemi beilleszkedésüket, emberi gondjaik megoldását, tanulmányi előmenetelüket.

Támogatjuk a közoktatás korszerűsítését, az új tantervek, nevelési programok bevezetését, mindazokat a törekvéseket, amelyek az oktatási intézményekben a nevelőmunka előtérbe állítását, a korszerű képzést, a hatékonyabb világnézeti, erkölcsi nevelést, a tanulmányi fegyelem erősítését és tudatos vállalását, a tanintézeti demokratikus fejlesztését szolgálják.

Az ifjúsági szövetség a fiatalok oktatásának, nevelésének, a KISZ munkájának minden területén működjön együtt a pedagógusokkal. A pedagógusképző intézmények KISZ-szervezetei készítsék fel tagjaikat azokra a feladatokra, amelyeket az iskolák mozgalmi életében kell megoldaniuk.

*

Közművelődési munkánk ideológiai, politikai feladataink megoldását szolgálja, módszereink mozgalmi jellegűek legyenek. Keltsük fel az érdeklődést, az igényt a kultúra javai iránt. Ismertessük és szerettessük meg az egész emberiség és mindenekelőtt a magyar nép kultúrájának haladó és szocialista értékeit. A KISZ-szervezetek és -szervek szervezzék a fiatalok szabadidejének tartalmas eltöltését.

*

A KISZ belső élete legyen a demokratikus közélet iskolája. A KISZ-tagok közösségeinkben tanulják meg a feladat- és felelősségvállalást, az önkritikát és kritikát és ismerjék meg kötelességeiket és jogaikat, gyakorolják a vélemény nyilvánítást, sajátítsák el a vitakészséget.

*

A KISZ politikai feladatának tekinti, hogy az „Edzett ifjúságért" akció átfogó, nemenként és korosztályonként differenciált követelményeket tartalmazó, az ifjúsági tömegsport minden formájának keretet adó tömegsportmozgalommá fejlődjön. A KISZ-tagok tekintsék kötelességüknek az 1977-től bevezetésre kerülő mozgalomban való részvételt. Sporttal kapcsolatos vállalásaik, megbízatásaik teljesítése legyen az egyéni értékelés fontos eleme.

Az ifjúsági turizmus további kibontakoztatása érdekében a dolgozó fiatalok és a felsőoktatási intézmények hallgatóinak turisztikai rendszerét is ki kell alakítani; rendszeressé kell tenni képességek, az érdeklődés sa- és területi ifjúmunkás campingtalálkozókat és az egyetemisták, főiskolások turisztikai találkozóit.

*

Minden KISZ-tagnak legyenek a taggyűlés által elfogadott, az alapkötelezettségeket meghaladó egyéni vállalásai, megbízatásaik, amelyeknek teljesítését az alapszervezet rendszeresen értékelje. A kötelezettségeiket figyelmeztetés ellenére sem teljesítő, tartósan passzív fiatalokat törölni kell a KISZ-tagok sorából. Az egyéni feladatvállalások tartalmas, politikailag hasznos cselekvésre ösztönözzenek; az egyéni képességek, az érdeklődés sajátosságait tükrözzék és a közösség programjával összhangban biztosítsák a KISZ-tagok harmonikus fejlődését.

SZEGEDI Egyetem

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola MSZMP Bizottságának lapja.
Megjelenik: havonta kétszer.
Felelős szerkesztő: Dr. Szabó Magdolna
Kiadja a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10.
Postacím: 6740 Szeged
Telefon: 13-500 Telex: 82-282
Felelős kiadó: Kovács László igazgató
Szerkesztőség: 6720 Szeged Dugonics tér 12. Telefon: 15-198.
Szegedi Nyomda, 6720 — Szeged Bajcsy-Zsilinszky u. 28.
1976. VI. 11. — 2293
Felelős vezető: Dobó József igazgató